

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ

«ПОГОДЖЕНО»

В.о. декана інженерно-енергетичного
факультету

Каріне ГОРБУНОВА

«20» 06 2022 р.

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Перший проректор

Дмитро БАБЕНКО

2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВИ ПРАВОЗНАВСТВА

для здобувачів початкового (короткий цикл) рівня вищої освіти
2 року денної форми навчання
на 2022-2023 навчальний рік

Галузь знань: 14 Електрична інженерія

Освітня спеціальність: 141 Електроенергетика, електротехніка та
електромеханіка

Освітній ступінь – Молодший бакалавр

Мова викладання - українська

Миколаїв

2022

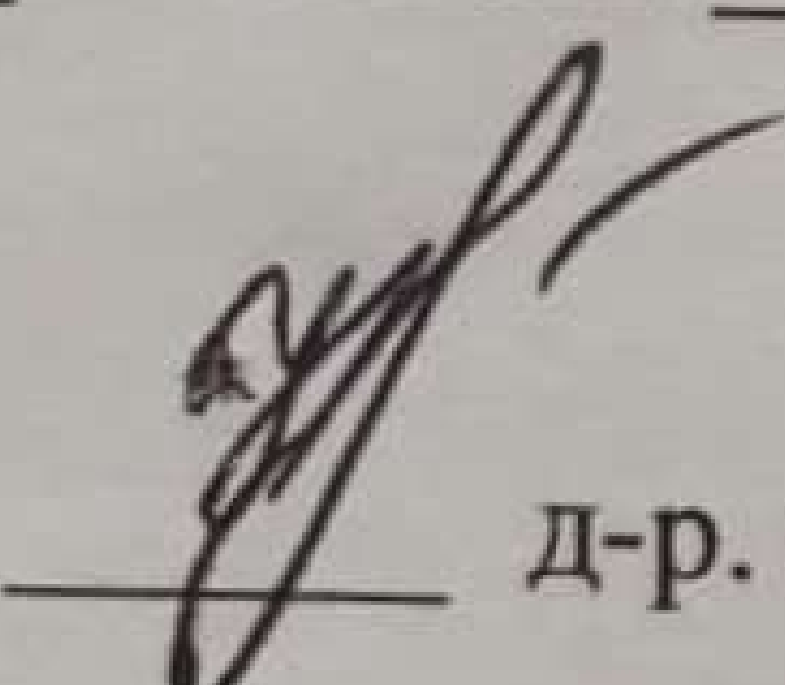

Робоча програма відповідає вимогам Освітньо-професійної програми «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка» Початкового рівня (короткий цикл) вищої освіти за спеціальністю 141 Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка галузі знань 14 Електрична інженерія, затвердженої Вченою радою Миколаївського національного аграрного університету 22.02.2022 р. (протокол №7).

Розробник програми: канд. юр. наук, доцент Людмила ПРОГОНЮК

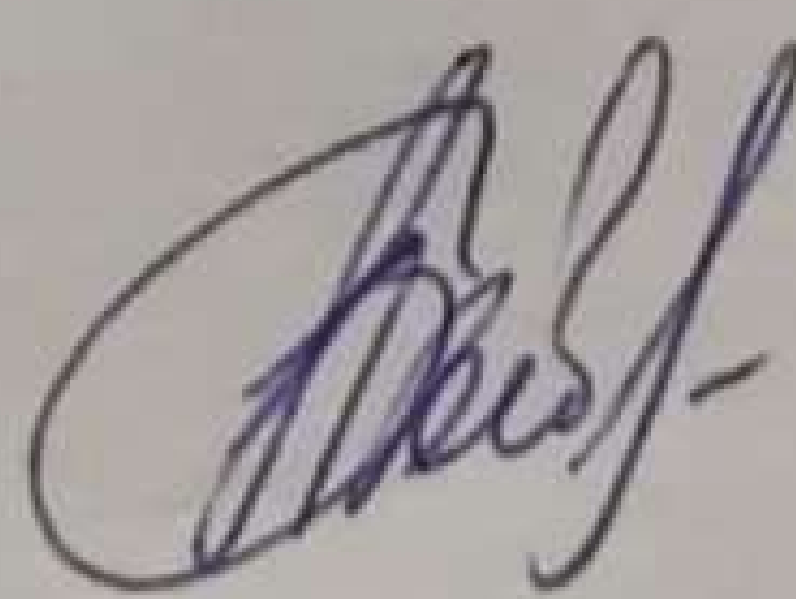
Програма розглянута на засіданні кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки, МНАУ

протокол № 11 від 26.05.2022 року.

Завідувач кафедри д-р. екон. наук, професор Альона КЛЮЧНИК

Схвалено науково-методичною комісією факультету менеджменту МНАУ протокол № 11 від 16.06.2022 року.

Голова науково-методичної комісії,
канд. екон. наук, старший викладач кафедри
економіки підприємств

Ганна ТАБАЦКОВА

© МНАУ, 2022 рік

© МНАУ, 2023 рік

1. АНОТАЦІЇ

Анотація

Розбудова правової держави та створення громадянського суспільства можливі лише за умови наявності високого рівня соціальної правосвідомості та правової культури населення. У зв'язку з цим вирішального значення набуває правове виховання. Важливою частиною правової освіти є надання базових знань про державу, її походження, форми та типи, функції, правову систему та систему законодавства, введення в теорію правової держави та громадянського суспільства, основні положення конституційного, цивільного, сімейного, трудового, кримінального та інших галузей права.

Annotation to the discipline

The Constitution of Ukraine turned the politician of the state to the course of construction of the legal social democratic state. One of major tasks in this process is forming high level of social sense of justice and legal culture of population. Consequently the decision value is acquired by legal education. Important part of which there is sure base knowledge about the state, its origins, forms and kinds, functions, forming of the legal system and system of laws, introductions to the theory of the legal state and civil society, learning the main states of the government, civil, criminal and others branches of law.

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань **14 Електрична інженерія**

Спеціальність **141 Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка**

Освітній ступінь – молодший бакалавр

Вибіркова

Денна форма навчання:

Семестр – 3

Кількість кредитів ECTS – 3,0

Кількість модулів - 1

Кількість змістових модулів - 2

Загальна кількість годин - 90

Види навчальної діяльності та види навчальних занять, обсяг годин та кредитів:

Лекції - 30 год./ 1кредит

Практичні заняття – 16 год. / 0,5 кредит

Самостійна робота – 44 год. / 1,5 кредит

Форма підсумкова контрольного заходу - Залік

3. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни – формування системи знань з теорії та історії держави та права, галузевих юридичних наук.

Для досягнення поставленої мети передбачено виконання наступних завдань:

- вивчення загальних закономірностей виникнення, розвитку і функціонування держави і права;
- засвоєння основних понять юридичної науки;
- формування розуміння нормативно-правового акту та системи нормативних актів;
- створити систему правових цінностей, уявлень, переконань та навичок правомірної поведінки;
- збагатити теоретичні уявлення про поняття та категорії, які використовує правова наука;
- навчити правильному використанню правових норм при виконанні відповідних ролей у суспільстві.

Предметом дисципліни виступають загальні закономірності виникнення, розвитку та функціонування держави і права, система основних понять юриспруденції, форми та механізми діяльності держави і права, співвідношення правових систем, сучасні політико-правові доктрини тощо.

В результаті вивчення дисципліни здобувач вищої освіти повинен набути наступних компетентностей:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати типові спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми під час професійної діяльності у галузі електроенергетики, електротехніки та електромеханіки або у процесі навчання, що передбачає застосування теоретичних знань, практичних навичок та фахових кваліфікацій електричної інженерії

Загальні компетентності :

ЗК01. Здатність вчитися, здобувати, застосовувати нові знання, уміння та навички для професійного та особистісного розвитку.

ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК05. Здатність працювати самостійно та в команді, виявляти та вирішувати проблеми.

ЗК07. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Спеціальні (фахові) компетентності спеціальності:

ФК01. Здатність вирішувати практичні навички з використанням основ теорії та методів фундаментальних дисциплін.

Програмні результати навчання:

ПРН1 Отримувати і застосовувати нові знання, уміння, навички для професійного та особистісного розвитку.

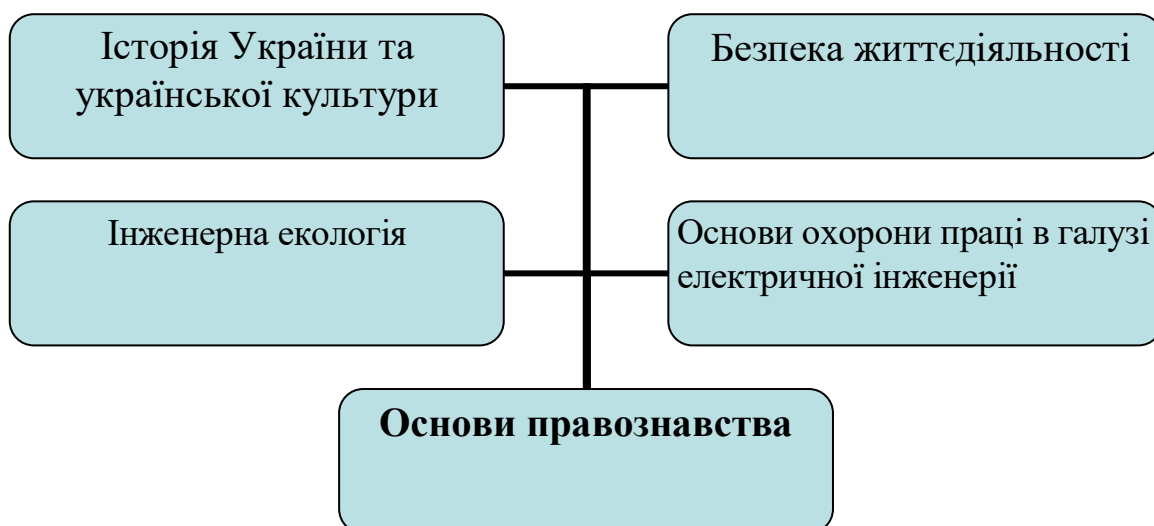
ПРН5 Уміти працювати самостійно та в команді, виявляти та вирішувати проблеми.

ПРН7 Знати свої права і обов'язки, як члена суспільства, вміти їх реалізовувати, впроваджувати цінності громадянського суспільства, верховенства права, захищати права і свободи громадянина України.

4. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Використання набутих результатів навчання під час вивчення дисциплін: історія України та української культури, безпека життєдіяльності, інженерна екологія, основи охорони праці в галузі електричної інженерії.

5. МІСЦЕ ДИСЦИПЛІНИ У СТРУКТУРІ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

6. СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

1. Лекції. Теми лекцій передують практичним заняттям.
2. Лабораторні і практичні заняття. Коротке викладення теми і мети заняття,

вивчення основних положень і самостійне їх опрацювання.

3. Опитування здобувачів вищої освіти на практичних заняттях з попередньої теми, контрольні роботи, тестування по закінченні модуля.

4. Відпрацювання пропущених занять, здача змістовних модулів, проведення консультацій згідно плану самостійної роботи. Пропущені лекції мають бути відпрацьованими в формі співбесіди, практичні заняття – шляхом виконання індивідуального завдання .

5. Протягом вивчення навчального модуля проводиться контроль ведення конспектів лекцій, а також виконання практичних робіт.

6. Для отримання заліку студент повинен виконати та захистити всі заплановані практичні роботи, тести та самостійно пропрацювати теоретичний матеріал курсу відведений на самостійне вивчення.

По завершенню 3-го семестру курсу передбачено залік.

Зміст навчальної дисципліни:

Загальний розподіл годин і кредитів

№ п/п	Найменування розподілу	К-ть годин/кредитів			
		Лекції	ПЗ	СР	Всього
1	Модуль 1. Загальна теорія держави і права	8	4	10	22
2	Модуль 2. Окремі галузі права України	22	12	34	68
	ВСЬОГО	30	16	44	90

Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль		Теми		Обсяги годин			
№	назва	№	назва	ЛЗ	ПЗ	СР	Разом
1	Загальна теорія держави і права	1	Поняття держави і права	2	2	4	8
		2	Основи конституційного права України	6	2	6	14
Всього за змістовий модуль 1				8	4	10	22
2	Окремі галузі права України	3	Основні поняття цивільного права.	6	4	8	16
		4	Спадкове право.	4	2	6	12
		5	Основи трудового	4	2	8	16

		права				
	6	Основи сімейного права.	4	2	6	12
	7	Кримінальне право.	4	2	6	12
Всього за змістовий модуль 2			22	12	34	68
Всього годин по навчальній дисципліні			30	16	44	90

7. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

7.1. Загальний розподіл годин і кредитів

Назва змістовного модуля	Кількість годин і кредитів		
	год.	кредитів	%
Змістовий модуль 1. Загальна теорія держави і права	22	0,8	27
Змістовий модуль 2. Окремі галузі права України	68	2,2	73
Всього	90	3,0	100,0

7.2. Склад, обсяг і терміни виконання змістовних модулів.

Назва змістового модуля	Кількість годин	Термін виконання, тиждень
Змістовий модуль 1. Загальна теорія держави і права	22	Відповідно до семестрового навчального плану та графіку навчального процесу
Змістовий модуль 2. Окремі галузі права України	68	Відповідно до семестрового навчального плану та графіку навчального процесу
Всього	90	X

7.3 Перелік та короткий зміст лекцій

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

Загальна теорія держави і права

Тема 1. Поняття держави і права (2 год.)

Теорії походження держави. Поняття держави та її ознаки. Місце апарату в механізмі держави. Характеристика внутрішніх і зовнішніх напрямків діяльності (функцій) держави. Поняття та види форми правління, форми державного устрою, форми державно-правового режиму (класифікація держав за їхньою формою). Поняття та функції права. Місце і роль права в системі соціальних норм. Структура права. Структура норми права. Характеристика джерел права як зовнішньої форми його виразу.

Ключові слова: право, держава, суверенітет, територія держави, народ, форма правління, форма державного устрою, форма державно-правового режиму, республіка, монархія, конфедерація, федерація, імперія.

Key words: law, state, sovereignty, territory of the state, people, form of government, form of state organization, form of state-legal regime, republic, monarchy, confederation, federation, empire.

Тема 2. Основи конституційного права України (6 год.)

Поняття конституційного права. Джерела конституційного права. Загальні засади конституційного ладу України. Конституційно – правовий статус людини і громадянина в Україні. Конституційно–правові основи організації і здійснення державної влади в Україні (Верховна Рада України, Президент України, виконавча влада в Україні.) Конституційні основи місцевого самоврядування в Україні.

Ключові слова: Закон, Конституція, референдум, укази, розпорядження, писана конституція, неписана конституція, фіктивна конституція, реальна конституція.

Key words: law, constitution, referendum, decrees, orders, written constitution, unwritten constitution, fictitious constitution, real constitution.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

Окремі галузі права України

Тема 3. Основні поняття цивільного права (6 год.)

Поняття, принципи, функції і система цивільного права України. Загальна характеристика цивільного законодавства. Цивільний кодекс України. Цивільно-правові відносини. Суб'єкти та об'єкти цивільних правовідносин.

Громадяни як суб'єкти цивільно правових відносин. Правоздатність та дієздатність громадян. Визнання громадянина безвісно відсутнім. Поняття юридичної особи. Цивільно - правові договори.

Ключові слова: цивільне право, фізична особа, юридична особа, громадяни, апатриди, біпатриди, правоздатність, дієздатність.

Key words: civil law, physical person, legal person, citizens, apatrides, bipatrides, law ability, legal capacity.

Тема 4. Спадкове право (4год.)

Поняття спадкового права. Основні поняття спадкового права: спадщина, спадкоємець, спадкодавець. Особи, що не мають права спадкування. Спадкування за законом, черги спадкоємців за законом. Спадкування за заповітом, заповіт, вимоги до складання заповіту, принцип свободи заповіту, заповіт подружжя, секретний заповіт. Порядок прийняття спадщини, місце прийняття спадщини, час прийняття спадщини

Ключові слова: цивільне право, фізична особа, юридична особа, громадяни, апатриди, біпатриди, правоздатність, дієздатність.

Key words: civil law, physical person, legal person, citizens, apatrides, bipatrides, law ability, legal capacity.

Тема5. Основи трудового права (4 год.)

Трудовий договір: поняття, сторони і зміст. Умови трудового договору. Випробувальний термін. Порядок прийняття на роботу. Права та обов'язки сторін. Контракт – особлива форма трудового договору. Документи, необхідні для укладання трудового договору. Види робочого часу. Види часу відпочинку. Види відпусток.

Ключові слова: колективний договір, трудовий договір, строк випробування, контракт, робочий час, час відпочинку, відпустка.

Key words: collective contract, employment contract, trial period, contract, working time, rest time, vacation.

Тема 6. Основи сімейного права (4 год.)

Сім'я за сімейним законодавством. Поняття шлюбу. Умови укладання шлюбу. Перепони для укладання шлюбу. Порядок укладання та припинення шлюбу. Розірвання шлюбу. Шлюбний договір. Немайнові та майнові правовідносини подружжя. Немайнові та майнові правовідносини батьків і дитини. Опіка та піклування. Усиновлення. Умови усиновлення. Тайна усиновлення..

Ключові слова: сімейне право, сім'я, шлюб, шлюбний вік, опіка, піклування, усиновлення, патронат

Key words: family law, family, marriage, marriage age, guardianship, care, adoption, patronage

Тема 7. Кримінальне право (4 год.)

Поняття і предмет кримінального права. Загальна характеристика нового Кримінального кодексу України. Поняття злочину та його ознаки. Види та склад злочину. Кримінальна відповідальність. Поняття і види обставин, що виключають злочинність діяння. Поняття покарання та мета. Система і види кримінальних покарань. Поняття судимості. Необхідна оборона та крайня необхідність.

Ключові слова: злочин, суспільна небезпечність, протиправність, винність, караність, склад злочину, об'єкт злочину, суб'єкт злочину, покарання.

Key words: crime, social danger, wrongfulness, guiltiness, punishment, composition of crime, object of crime, subject of crime, punishment.

7.4 Перелік та план практичних занять

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

Загальна теорія держави і права

ПЗ №1. Поняття держави і права. (2 год.)

1. Розгляд теоретичних питань.
2. Робота над практичними завданнями.
3. Аналіз ситуацій.

ПЗ №2. Основи конституційного права України. (2 год.)

1. Розгляд теоретичних питань.
2. Робота над практичними завданнями.
3. Аналіз ситуацій.
4. Підс. (модульна) контрольна робота.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

Окремі галузі права України

ПЗ №3. Основні поняття цивільного права. (4 год.)

1. Розгляд теоретичних питань.
2. Робота над практичними завданнями.
3. Аналіз ситуацій.

ПЗ №4. Спадкове право. (2 год.)

- 1.Розгляд теоретичних питань.
- 2.Тест №4 «Спадкове право».
- 3.Аналіз ситуацій.

ПЗ №5. Основи трудового права. (2 год.)

- 1.Розгляд теоретичних питань.
2. Робота над практичними завданнями.
3. Доповіді.
- 4.Аналіз ситуацій.

ПЗ №6. Основи сімейного права. (2 год.)

- 1.Розгляд теоретичних питань.
2. Доповіді.
- 3.Аналіз ситуацій.

ПЗ №7. Кримінальне право. (2 год.)

- 1.Розгляд теоретичних питань.
- 2.Тест №7 «Кримінальне право».
- 3.Аналіз ситуацій.
- 4.Підсумкова (модульна) контрольна робота.

7.5. Теми, які винесені на обов'язкове самостійне опрацювання

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

Загальна теорія держави і права

Самостійна робота студентів (10 год.)

Тема 1. Поняття держави і права.

- 1.Скласти схему класифікації держав за їх формою.
- 2.Визначити основні теорії походження держави та дайте їм стислу характеристику

В ліву колонку вписати назви теорій походження держави. В праву – стислу характеристику, яка має включати наступні відомості: автори (відомі прихильники) теорії; короткий зміст або основні положення; час виникнення.

- 3.Назвіть та охарактеризуйте декілька сучасних монархій

В світі існує близько 200 держав, серед них всього 30 з монархічною формою правління. Їх кількість поступово зменшується на користь республіканської форми правління.

Знайдіть інформацію про декілька існуючих держав, що є монархіями, та заповніть таблицю: ліва колонка – назва держави; права колонка – коротка характеристика монархії, що обов'язково включає в себе ім'я та титул монарха,

порядок передачі влади, характеристику вищих органів влади, форму правління, політичний режим, форму державного устрою країни.

4.Визначити поняття «Правова система (сім'я)». Виписати основні правові системи (сім'ї) світу, та дати їх характеристику:

Користуючись навчальною та науковою літературою:

1. дайте визначення поняттю «*правова система (сім'я)*»;
2. визначте основні правові системи світу та дайте їхню стислу характеристику (визначте характерні риси).

5.Визначити, форму держав, що описано в наведених інформаціях:

В правій колонці таблиці подані стислі характеристики чотирьох різних держав. Уважно прочитавши їх, визначте форму кожної з них, вписавши в ліву колонку форму державного правління, форму державного устрою та форму державного (політичного) режиму.

Тема 2 .Основи конституційного права України.

1.Скласти порівняльну таблицю «Конституція Пилипа Орлика та Конституція України 1996р.»

2.Скласти порівняльну таблицю «Конституція Пилипа Орлика та Конституція України 1996р.»

3.Порівняйте Конституцію України з конституцією іншої держави.

4.Визначте основні повноваження Конституційного Суду України.

5.Заповніть таблицю «Система конституційних прав та обов'язків людини та громадянина»

Розподіліть по групам права та обов'язки людини та громадянина, передбачені Розділом II Конституції України.

У відповідну клітинку таблиці впишіть № статті Конституції та її короткий зміст.

Наприклад, ст. 43 Конституції України визначає: «Кожен має право на працю, що включає можливість заробляти собі на життя працею, яку він вільно обирає або на яку вільно погоджується...». Дане право особи має соціально-економічний характер. Отже у клітинку, що відповідає назві «Соціально-економічні права», необхідно вписати: «ст. 43 – право на працю».

6.Визначте компетенцію органів місцевого самоврядування в Україні та заповніть таблицю.

7.Визначте види виборчих систем. Дайте їхню стислу характеристику. Виділіть яка виборча система існує в Україні

Вивчивши навчальну та наукову літературу, визначте види виборчих систем, які існують в країнах світу. Дайте стислу характеристику різних видів виборчих систем, визначивши їхні основні характерні риси. За допомогою маркеру або підкреслення виділіть вид виборчої системи в Україні.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

Окремі галузі права України

Самостійна робота студентів (34 год.)

Тема 3: Основи цивільного права

1. Поясніть поняття «дрібний побутовий правочин».

Користуючись нормативно-правовими актами, навчальною та науковою літературою дайте тлумачення поняттю «дрібний побутовий правочин». Дайте визначення та встановіть характерні риси даної категорії. З'ясуйте в чому полягають особливості даного явища. Визначте для чого законодавцем використовується дана категорія.

2. Визначте підстави виникнення правовідносин

Основною підставою виникнення правовідносин є юридичні факти (дії та події). ЦК України встановлює конкретний перелік юридичних фактів, які є підставами виникнення правовідносин.

Визначте поняття «юридичний факт», з'ясуйте класифікацію юридичних фактів, запишіть перелік юридичних фактів, визначених ЦК України як підстави виникнення правовідносин.

Тема 4: Основи спадкового права:

1. Заповніть таблицю «Черги спадкування за законом»

Відповідно до норм ЦК України впишіть у таблицю спадкоємців, що відповідають чергам спадкування.

Тема 5: Основи трудового права.

1. Написати заяву про надання відпустки.

2. Встановити випадки та підстави повної матеріальної відповідальності працівника:

Керуючись КЗпП та іншими чинними нормативно-правовими актами, визначити поняття та випадки повної матеріальної відповідальності працівника. Встановити коло осіб, що можуть нести повну матеріальну відповідальність на підприємстві. Записати підстави повної матеріальної відповідальності.

3. Визначте види відпусток та їх тривалість:

На підставі КЗпП та чинного законодавства України про працю визначити та записати види відпусток, що надаються працюючим особам, зазначивши терміни тривалості таких відпусток та відповідні норми закону.

4. Скласти наказ про звільнення працівника через скорочення штату.

Тема 6: Основи сімейного права.

1. Скласти позов про розірвання шлюбу, шлюбний контракт.

2. Визначити правові наслідки розірвання шлюбу та визнання шлюбу недійсним

Розірвання шлюбу та визнання шлюбу недійсним – різні за правовим значенням, а відповідно й правовими наслідками юридичні факти. Користуючись законом, визначте правові наслідки припинення шлюбу шляхом розірвання та визнання шлюбу недійсним.

3.В нормах СК України знайти положення, що закріплюють взаємні права та обов'язки подружжя. Виписати їх в таблицю, розділивши на дві групи (майнові та немайнові) із зазначенням номерів статей СК України.

У ЗМІ підібрати матеріал про факти порушення прав споживачів та їх захист

Тема 7 : Кримінальне право

Самостійно розібратись з термінами «крайня необхідність» та «необхідна оборона». Навести приклади.

7.6 Питання для поточного та підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти

Питання для поточного контролю знань

- 1.Яка теорія виникнення держави домінує у вітчизняній юридичній літературі?
- 2.Що таке «суверенітет держави»?
- 3.З яких елементів складається форма держави?
- 4.Що, насамперед, відрізняє президентську республіку від парламентської?
- 5.Чи має конфедерація суверенітет?
- 6.Що таке «верховенство Закону»?
- 7.Охарактеризуйте форму держави сучасної України.
- 8.Розглумачити поняття народного, національного та державного суверенітету.
- 9.Що таке трудовий договір?
- 10.Хто може виступати сторонами трудового договору?
- 11.Дайте характеристику трудового контракту.
- 12.Що таке строк випробування і навіщо він потрібен?
- 13.Які документи надає працівник для прийняття його на роботу?
- 14.Назвіть види часу відпочинку.
- 15.Який порядок укладання шлюбу та його припинення встановлений шлюбно-сімейним законодавством?
- 16.Охарактеризуйте взаємні права та обов'язки батьків і дітей.
- 17.Що таке цивільна правоздатність? Чим вона відрізняється від цивільної дієздатності?
- 18.Часткова цивільна дієздатність фізичної особи.
- 19.Неповна цивільна дієздатність фізичної особи.
- 20.Повна цивільна дієздатність фізичної особи.

21. Обмеження фізичної особи в дієздатності.
22. Цивільно-правові відносини.
23. Хто може виступати учасником цивільно-правових відносин?
24. Юридична особа. Якими рисами вона характеризується?
25. Що таке спадок?
26. Час відкриття спадку.
27. Хто може виступати спадкоємцем? Хто не може?
28. В яких випадках відбувається спадкування за законом?
29. Які права мають споживачі згідно Закону України «Про захист прав споживачів»?
30. Охарактеризуйте право споживачів на належну якість продукції і обслуговування.
31. Охарактеризуйте право споживачів на безпеку продукції.
32. Розкрити поняття злочину та його ознаки.
33. Дати перелік видів кримінальних покарань.
34. Розкрити поняття «необхідна оборона» та «крайня необхідність».

Перелік питань для підсумкового контролю знань

1. Теорії походження держави.
2. Поняття держави та її ознаки.
3. Характеристика внутрішніх і зовнішніх напрямків діяльності (функцій) держави.
4. Поняття та види форми правління, форми державного устрою, форми державно-правового режиму (класифікація держав за їхньою формою).
5. Поняття та функції права.
6. Загальна характеристика основних галузей права України.
7. Структура права.
8. Структура норми права.
9. Характеристика джерел права як зовнішньої форми його виразу.
10. Поняття конституційного права. Джерела конституційного права.
11. Конституційно – правовий статус людини і громадянина в Україні.
12. Конституційно – правові основи організації і здійснення державної влади в Україні (Верховна Рада України, Президент України, виконавча влада в Україні.)
13. Конституційні основи місцевого самоврядування в Україні.
14. Поняття, принципи, функції і система цивільного права України. . Загальна характеристика цивільного законодавства.
15. Суб'єкти та об'єкти цивільних правовідносин.

16. Громадяни як суб'єкти цивільно правових відносин. Правоздатність та дієздатність громадян.
17. Визнання громадянина безвісно відсутнім.
18. Поняття юридичної особи.
19. Поняття спадкового права. Основні поняття спадкового права: спадщина, спадкоємець, спадкодавець.
20. Особи, що не мають права спадкування.
21. Спадкування за законом, черги спадкоємців за законом.
22. Спадкування за заповітом, заповіт, вимоги до складання заповіту, принцип свободи заповіту, заповіт подружжя, секретний заповіт.
23. Порядок прийняття спадщини, місце прийняття спадщини, час прийняття спадщини
24. Трудовий договір: поняття, сторони і зміст.
25. Умови трудового договору.
26. Випробувальний термін.
27. Порядок прийняття на роботу.
28. Контракт – особлива форма трудового договору.
29. Документи, необхідні для укладання трудового договору.
30. Види робочого часу.
31. Види часу відпочинку.
32. Види відпусток.
33. Підстави розірвання трудового договору.
34. Розірвання трудового договору за ініціативою працівника.
35. Розірвання трудового договору за ініціативою власника.
36. Розірвання трудового договору за ініціативою третьої особи, що не є стороною трудового договору.
37. Трудова дисципліна.
38. Дисциплінарна відповідальність працівників.
39. Обмежена та повна матеріальна відповідальність працівників.
40. Підстави застосування матеріальної відповідальності. Ознаки шкоди, заподіяної підприємству.
41. Поняття шлюбу. Умови укладання шлюбу.
42. Перепони для укладання шлюбу.
43. Порядок укладання та припинення шлюбу.
44. Розірвання шлюбу. Шлюбний договір.
45. Немайнові та майнові правовідносини подружжя.
46. Немайнові та майнові правовідносини батьків і дитини.
47. Опіка та піклування. Усиновлення. Умови усиновлення. Тайна усиновлення..

48. Поняття і предмет кримінального права. Загальна характеристика нового Кримінального кодексу України.
49. Поняття злочину та його ознаки.
50. Види та склад злочину.
51. Кримінальна відповідальність.
52. Поняття і види обставин, що виключають злочинність діяння.
53. Поняття покарання та його мета. Система і види кримінальних покарань.
54. Необхідна оборона та крайня необхідність.
55. Дати аналіз законодавства України про захист прав споживачів. 56. Право споживачів на належну якість продукції і обслуговування. 57. Право споживачів на безпеку продукції.
58. Права споживача у разі придбання ним товару неналежної якості 59. Право на належну якість продукції та обслуговування.
60. Право на безпеку продукції.

Форма підсумкового контролю, критерії оцінювання результатів навчання та рейтингова оцінка знань здобувачів вищої освіти з дисципліни

Оцінювання результатів навчання проводиться відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Миколаївському національному аграрному університеті СО 5.258.01-00.2018 та Положення про порядок оцінювання здобувачів вищої освіти у Миколаївському національному аграрному університеті СО 5.270.01-00.2020.

Оцінювання поточної навчальної діяльності. Оцінювання знань здобувачів вищої освіти під час практичних занять та виконання індивідуальних завдань з дисципліни «Правознавство» проводиться за такими критеріями: систематичність роботи на лекційних та практичних заняттях, рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах, активність при обговоренні питань, результати виконання і захисту практичних робіт та інше.

Форми оцінювання поточної навчальної діяльності є стандартизованими: тестування, виконання контрольних робіт, індивідуальних робіт, підготовка докладів з обраної тематики і включають контроль теоретичної і практичної підготовки.

Оцінювання індивідуальних завдань здобувачів вищої освіти. Бали за індивідуальні завдання нараховуються здобувачеві лише при успішному їх виконанні і захисті. Кількість балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань залежить від їх об'єму і значимості. Вони додаються до суми балів, набраних здобувачем вищої освіти за поточну навчальну діяльність.

Оцінювання самостійної роботи здобувачів вищої освіти. Самостійна робота здобувачів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою ,

оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу контролюється при підсумковому контролі.

Підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Основи правознавства» здійснюється шляхом складання заліку через надання відповідей на теоретичні питання та розв'язування ситуаційних завдань. До заліку допускається здобувач вищої освіти, який виконав всі представлені завдання. Для можливості отримання необхідної кількості балів розроблені індивідуальні завдання по кожній з тем дисципліни в системі дистанційного навчання MOODLE.

Виступи в наукових гуртках і конференціях - до 10 балів.

Рейтингова оцінка знань здобувачів вищої освіти з дисципліни					
Форма контролю	Контроль протягом семестру			Максимальна/мінімальна кількість балів	
Аудиторна робота в т.ч.: опрацювання лекційного матеріалу (опитування, диспут, бесіда тощо), робота на семінарських заняттях (доповідь, опитування, термінологічний диктант тощо)	8			1/0.5	
Самостійна робота (ведення конспекту, термінологічного словнику, виконання завдань для самоконтролю)	8			1/0.5	
Робота в Moodle	8			1/0.5	
Підготовка власного творчого завдання, доповідь, презентація тощо	3			5/4	
Участь у відкритих лекціях та диспутах, конференціях, робота у науковому гуртку	1			5/4	
Разом по дисципліні				60/36	
Інші індивідуальні завдання: участь у неформальних заходах освіти	2			10/5	
Підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти					
Разом по курсу дисципліни	x	x	x	100	60

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Здобувачі вищої освіти, що хворіли і мають відповідні довідки медичних установ або були відсутні з інших поважних причин і не могли брати участь у контрольних заходах, проходять контроль під час спеціально встановлених додаткових занять за узгодженням з викладачами за графіком, що узгоджує деканат факультету.

За будь-якої форми здобуття освіти оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти є ідентичним.

10. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЗАКОНОДАВЧО-НОРМАТИВНИХ АКТІВ

10.1. Базова література

1. Петков С.В. Правознавство : підруч. Київ: ТОВ «Роял принт», 2020. стр.360
2. Мирошніченко В.О. Основи правознавства : навч. посібн. Київ : ЦУЛ, 2019. стр.249
3. Щербина В. С. Господарське право : підруч. Київ: Юрінком-інтер, 2016. стр. 640
5. Несинова С.В. Господарське право України : навч. посібн. Київ : Юрінком-інтер, 2014. стр.204
6. Кириченко В.М. Правознавство : навч. посібн. Київ, 2017. стр.240
7. Капиленко О.П. Правознавство : навч. посібн. Київ, 2017. стр.320

10.2. Допоміжна література

1.Прогонюк Л.Ю. Сучасні тенденції розвитку трудових прав в Україні / Л.Ю. Прогонюк // Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції : збірник наукових праць. Вип. 6/2019. — Дніпро, 2019. — С 42-51.

2.Прогонюк Л.Ю. Проблеми правового регулювання інституту трудового договору: визначення нових тенденцій / Л.Ю. Прогонюк// Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія : Юридичні науки». Том 31 (70) № 2, 2020. — Київ, 2020. — С.154-158.

3.Прогонюк Л.Ю. Особливості звільнення працівників за ч.1 п.3 ст 40 Кодексу законів про працю України / Л.Ю. Прогонюк// Юридичний науковий електронний журнал. № 1, 2021. Запоріжжя. – С. 133-136.

4.Прогонюк Л.Ю. Нестандартні форми зайнятості як невід'ємна реалія сьогодення: теоретичний аспект / Л.Ю. Прогонюк// Юридичний науковий електронний журнал. № 3, 2021. Запоріжжя. – С. 171-174.

10.3. Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України / Верховна рада України; Управління комп'ютеризованих систем. Київ : Верховна Рада України : сайт. URL : <http://rada.gov.ua>

10.4 Законодавчо-нормативні акти

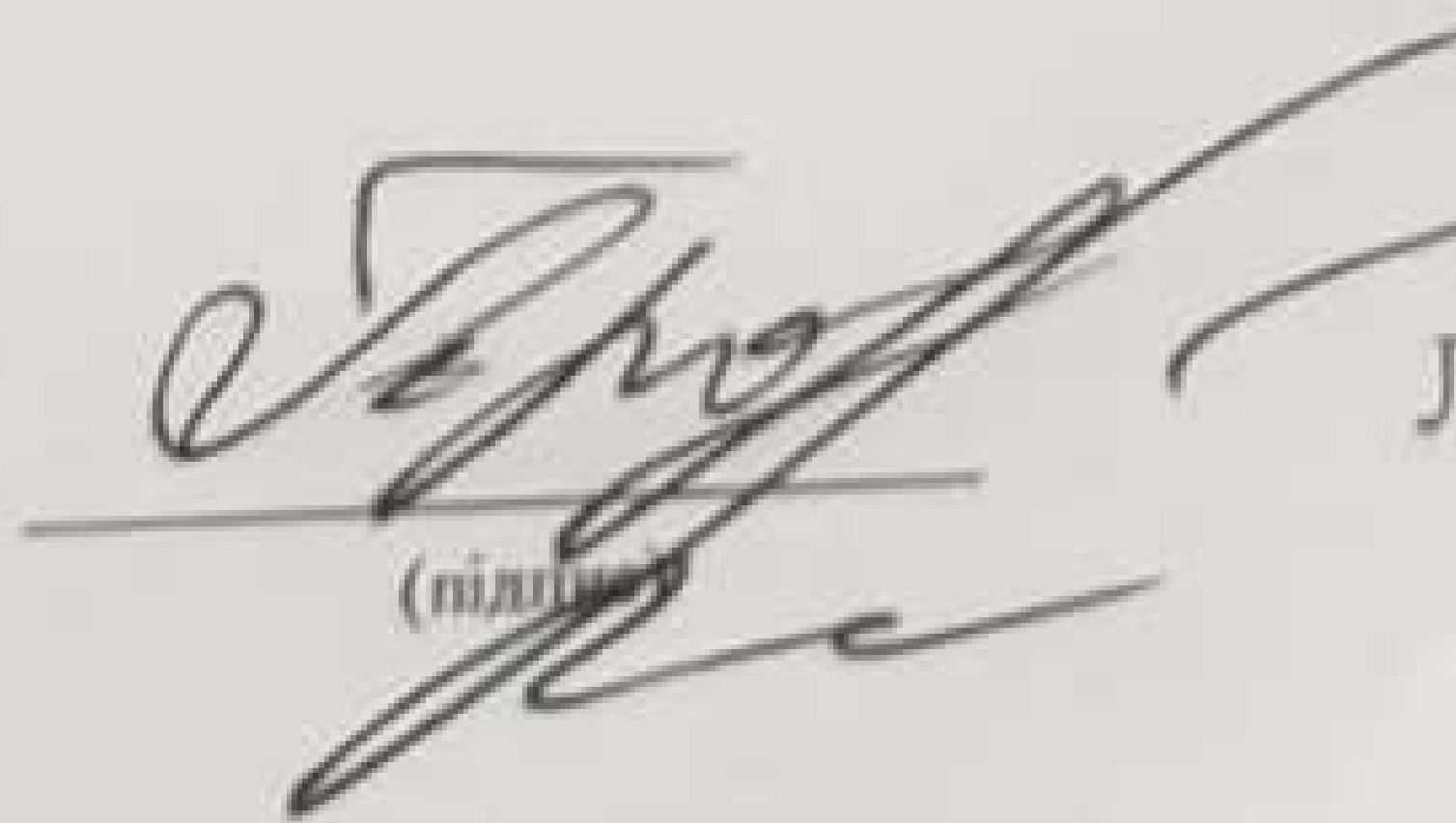
1.Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. — Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>

2.Цивільний кодекс України : Кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV. — Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>

3.Господарський кодекс України : Кодекс України від 16 січня 2003 р. — Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>

Доступ до матеріалів навчання:
<https://moodle.mnau.edu.ua/course/view.php?id=2908>

Робоча програма
складена викладачем

(підпис)

Людмила ПРОГОНЮК